

Styrets årsberetning for Stiftelsen Atlas-alliansen 2022

Stiftelsen Atlas-alliansen er en allianse og et samarbeid av funksjonshemmedes egne organisasjoner. Stiftelsens formål er å styrke og utvikle bistanden til funksjonshemmede i land utenfor Norge og virke som pådriver og rådgiver for myndigheter og bistandsorganisasjoner i Norge. Stiftelsen har sitt kontor i Oslo.

Funksjonshemmedes organisasjoner som mottok midler fra stiftelsen i 2022 er:

- Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon (FFO)
- Norges Handikapforbund (NHF)
- Norsk Forbund for Utviklingshemmede (NFU)
- Norges Blindeforbund (NBF)
- Ryggmargsbrokk - og hydrocephalusforeningen (RH-foreningen)
- Mental Helse Ungdom (MHU)

I tillegg hadde Stiftelsen Signo en samarbeidsavtale og mottok midler fra stiftelsen i 2022.

Som del av samarbeidet «Together for Inclusion» (TOFI) mottar Atlas-organisasjonene samt følgende bistandsorganisasjoner midler fra Atlas-alliansen i perioden 2019-2022:

- Redd Barna Norge
- Plan Norge
- ADRA Norge
- Y Global (KFUK-KFUM)
- Strømmestiftelsen
- Naturvernforbundet
- Kirkens Nødhjelp
- Utviklingsfondet

Som del av TOFI-samarbeidet har følgende organisasjoner mottatt mindre tilskudd i ordningen “Small Grants” i 2022:

SOS Barnebyer, Y Global (KFUK-KFUM), Caritas Norge, Norges Idrettsforbund, RH-foreningen, og Fokus.

Som del av GDS-samarbeidet har følgende organisasjoner mottatt mindre tilskudd i ordningen “Small Grants” i 2022:

Y Global (KFUK-KFUM), Redd Barna, Mental Helse Ungdom, SOS Barnebyer, og Menneskerettighetsfondet (NHRF)

Styret i Atlas-alliansen

Styret i Atlas-alliansen hadde i 2022 følgende sammensetning:

Styremedlemmer:

Lilly Ann Elvestad (FFO), styreleder
Lars Ødegård (NHF), nestleder
Hedvig Ekberg (NFU), styremedlem
Terje Andre Olsen (NBF), styremedlem
Adrian Tollefsen (MHU), styremedlem, representant for tilknyttede organisasjoner
Nora Ingdal (Redd Barna), styremedlem, representant for TOFI
Birgit Philipsen (ADRA Norge), styremedlem, representant for TOFI
Eirin Kallestad (Atlas-alliansen), styremedlem, representant for Atlas-alliansens ansatte

Vararepresentanter:

Harald Kvame Hansen (FFO)
Tom Tvedt (NFU)
Eirin Ness-Sørensen (NHF)
Arnt Holte (NBF)
Anders Hosar (Atlas-alliansen), vararepresentant for Atlas-alliansens ansatte
Erik Lunde (Strømmestiftelsen), vararepresentant for TOFI
Ann-Eli Spiten (RH-foreningen), vararepresentant for tilknyttede organisasjoner

Det ble avholdt 7 styremøter og behandlet 58 saker i 2022.

Stiftelsens styre har etablert et rådgivende bistandsfaglig utvalg (BU) for å styrke, utvikle og kvalitetssikre faglig samarbeid og kompetanse mellom organisasjonene. I BU har alle de aktive organisasjonene av funksjonshemmede samt Stiftelsen Signo anledning til å stille med én representant hver. Bistandsfaglig utvalg har avholdt 7 møter og behandlet 49 saker i 2022.

Redegjørelse for økonomi og fortsatt drift

Stiftelsens midler ble i sin tid brakt til veie gjennom TV-aksjonen "Et nytt liv" i NRK i 2002. Aksjonsmidlene ble i sin helhet anvendt til formålet i perioden 2002 – 2012. Stiftelsens resterende egenkapital består i formålsmidler innsamlet gjennom innsamlingsaksjonen «Et nytt liv venn» og inntekter fra Bingo-spill.

Stiftelsens egenkapital har økt med kr 24 528 og utgjør nå kr 4 787 241, hvorav kr 200.000 utgjør grunnkapitalen. Fra 2020 er den balanseførte forpliktelsen knyttet til ytelsesplaner tatt inn i regnskapet, se note 7 i årsregnskapet. Således er driften av stiftelsen helt avhengig av finansiering fra andre inntektskilder. Stiftelsen har en rammeavtale med Norad for finansiering av bistandsarbeidet og den nødvendige administrative kostnaden for perioden 2020-2024. Basert på denne forutsetning er det grunnlag for fortsatt drift i stiftelsen.

Stiftelsen har i 2022 hatt et totalforbruk kr 279 038 880. Årets positive aktivitetsresultat på kr. 24 529,- overføres til øvrig formålskapital. Norad krever for rammeavtalen en egenandel på midler til bistandsprosjektene på 5 %, men Norad har fjernet kravet om egenandel for samarbeidsavtalen "Together for Inclusion".

Stiftelsen Atlas-alliansen er medlem av Stiftelsen Innsamlingskontrollen i Norge, og er godkjent registrert i Frivillighetsregisteret i Brønnøysund. Atlas-alliansens tilskuddsgivere har godkjent all rapportering og forbruk av midler for 2022. Styret har styre- og ledelsesansvarforsikring hos Gjensidige. Forsikringen dekker nåværende, tidligere og fremtidige styremedlemmer og varamedlemmer, daglig leder og ledelsen for skade på tredjemanns person, ting eller formuesskade opptil 10 000 000 NOK.

Åpenhetsloven

Åpenhetsloven trådte i kraft 1. juli 2022. Den nye loven setter strengere krav til virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

Åpenhetsloven gjelder for såkalte «større virksomheter». Atlas-alliansen faller innenfor de oppgitte kriteriene, og er derfor pålagt å lage en oversikt over våre leverandørkjeder og gjøre en vurdering av om/hvilken risiko som finnes for brudd på grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Sekretariatet må jobbe planmessig for å redusere eventuelle risikoer, og offentliggjøre en redegjørelse for aktsomhetsvurderingene på Atlas-Alliansen nettside innen 30.06.2023. Redegjørelsen finnes her: <https://www.atlas-alliansen.no/apenhetsloven-og-aktsomhetsvurderinger>.

Likestilling og arbeidsmiljø.

Atlas-alliansen diskriminerer ikke på bakgrunn av kjønn, sosial status, alder, seksuell orientering, funksjonsevne, ekteskkelig status, politisk, etnisk og/eller religiøs tilhørighet. Ved utgangen av 2022 bestod sekretariatet av 17 personer (to av disse i 50% stilling), hhv. 13 kvinner og 4 menn, med Marit Sørheim som daglig leder. Det har ikke forekommet skader eller ulykker relatert til arbeidet i sekretariatet. Arbeidsmiljøet i sekretariatet vurderes som godt. Årets sykefravær har vært på 6,1% som i henhold til NAV fortsatt er under snittet for sammenlignbare organisasjoner (8,7%), og henholdsvis markert som "grønn" i trafikklensmodellen. Atlas-alliansen har også en høyere bruk av gradert sykmelding, som anses som et positivt tegn. I Atlas-alliansen er andel graderte sykmeldinger på 65,9% mot 44,4% i sammenlignbare arbeidsteder.

Sekretariatet hadde, i tråd med gjeldende smittevernregler, ustrakt bruk av hjemmekontor også i første del av 2022.

Forhold som kan påvirke det ytre miljø.

Utover en relativt begrenset reisevirksomhet kjenner styret ikke til forhold ved virksomheten, som har betydelig forurensende effekt på det ytre miljø. Det er derfor heller ikke iverksatt spesielle tiltak for å forhindre eller redusere negative miljøvirkninger, utover med tanke på reisevirksomheten. Det foreligger ikke planer om å redusere reisevirksomheten ytterligere, da et minimum av reisevirksomhet anses som nødvendig for å kunne ivareta sekretariatets oppgaver på en forsvarlig måte. For å kompensere utslipp relatert til reisevirksomhet vil sekretariatet i samarbeid med reisebyrå sørge for at våre flyreiser klimakompenseres.

Korrupsjonsrisiko

Atlas-alliansen har nulltoleranse for alle former for mislighold og korrupsjon. Atlas-alliansen implementerer prosjekter med medium til høy korrupsjonsrisiko. Dette innebærer en betydelig finansiell risiko, da varslingssaker ofte medfører krav om tilbakebetaling av midler. Dette er spesielt relevant da de totale summene som overføres til prosjekter med høy korrupsjonsrisiko er veldig mye høyere enn egenkapitalen. Atlas-alliansens sekretariat implementerer ikke prosjekter selv, men inngår kontrakter med andre organisasjoner som også overtar forpliktelsene om tilbakebetaling i korrupsjonssaker. Dersom disse organisasjonene ikke skulle klare tilbakebetalingskravet, vil Atlas-alliansen sitte igjen med ansvar for tilbakebetaling. I tillegg til manglende finansiering er dette den største risikoen for videre drift.

Atlas-alliansen har de siste årene gjort betydelige fremskritt i å styrke anti-korrupsjonsarbeidet gjennom porteføljen, og har en nylig oppdatert antikorrupsjonspolicy og plan. Sekretariatet har styrket opplæring, kontroll og partnervurderinger bestående av tre verktøy; due diligence, financial checklist og organisational capacity assessment tool. Videre gjøres tett oppfølging av revisors «management letters» til partnere og analyse av risiko. Slik sett vurderes risikoen for korrupsjon å være lavere enn tidligere. Samtidig er det sannsynligvis også større sannsynlighet for at korrupsjon oppdages.

Rammeavtalen med Norad

Stiftelsen har gjennom deltakende organisasjoners arbeid støttet 34 prosjekter i 13 land og to regioner. Arbeidet i avtaleperioden 2020-2024 er konsentrert rundt fem tematiske områder: Menneskerettigheter og påvirkningsarbeid, inkluderende utdanning, helse og rehabilitering, økonomisk utvikling, og inkludering i krise og konflikt.

Menneskerettigheter og påvirkningsarbeid

- 22 av Atlas-alliansens 34 prosjekter har aktiviteter innen menneskerettighetsarbeid.
- Styrking av funksjonshemmedes organisasjoner i fattige land står sentralt i Atlas-alliansens strategi, noe som reflekteres i resultatrammeverk og rapportering.
- Andel brukt på menneskerettigheter og påvirkningsarbeid i rammeavtalen: ca. 41%

Inkluderende utdanning

- 22 av Atlas-alliansens 34 prosjekter har aktiviteter innen inkluderende utdanning.
- Formålet med dette arbeidet er å sikre at alle barn og voksne med funksjonsnedsettelse deltar i og drar nytte av utdanning. Dette er et viktig skritt og nødvendig for inkluderende utvikling for alle.
- Andel brukt på inkluderende utdanning i rammeavtalen: ca. 27%

Helse og rehabilitering

- 13 av Atlas-alliansens 34 prosjekter har aktiviteter innen helse og rehabilitering
- Tilgang til helse- og rehabiliteringstjenester er spesielt viktig for personer med funksjonsnedsettelse. Gjennom både direkte servicetilbud og henvisninger til offentlig helsetilbud arbeider Atlas-alliansen for å sikre dette.
- Andel brukt på helse og rehabilitering i rammeavtalen: ca. 15%

Økonomisk utvikling og selvstendighet

- Fem av Atlas Alliansens 34 prosjekter har aktiviteter i økonomisk utvikling.
- Personer med nedsatt funksjonsevne lever ofte i fattigdom og er avhengige av sine familier for å dekke sine daglige behov. Tilgang til økonomiske tjenester og sysselsettingsmuligheter er derfor en viktig del av Atlas-alliansens portefølje.
- Andel brukt til økonomisk utvikling i rammeavtalen: ca. 17%

Inkludering i krise og konflikt

- To av Atlas-alliansens 34 prosjekter har aktiviteter innen inkludering i krise og konflikt
- Personer med nedsatt funksjonsevne er særlig utsatt i krise og konflikt, og er uforholdsmessig påvirket av naturkatastrofer og i humanitære kriser. Gjennom våre prosjekter arbeider vi for at personer med funksjonshemming er bedre beskyttet i krise og konflikt.
- Andel brukt på inkludering i krise og konflikt i rammeavtalen: 1 %

“Together for Inclusion” – et banebrytende nytt partnerskap

I dette innovative, strategiske partnerskapet som vi har kalt Together for Inclusion (TOFI), har norske funksjonshemmedes organisasjoner gått sammen med noen av Norges største og mest anerkjente NGO-er for å levere et banebrytende program. Together for Inclusion kombinerer rekkevidden og utviklingskompetansen til de store frivillige organisasjonene med DPO-enes rettighetsbaserte tilnærming og spesifikke kunnskap. Partnerskapet setter funksjonshemmede i førersetet og tar sikte på å nå de mest marginaliserte med programmer under tre tematiske områder: Rettighetsarbeid og kapasitetsutvikling, inkluderende utdanning, og economic empowerment i seks partnerland: Etiopia, Mosambik, Niger, Somalia, Sør-Sudan og Uganda. I tre av landene er det Atlas-organisasjoner som har lederrollen (NBF, NFU og NHF); i de tre andre er det Redd Barna og ADRA Norge som har ledelsen. Flere av landene er nye for Atlas-organisasjonene.

Kjernen i konsortiet er et sterkt engasjement for likestilling av kvinner, menn, jenter og gutter med nedsatt funksjonsevne i alle aldre. Partnerskapet ble tildelt 277 millioner kroner i desember 2019, og etter en ny søknadsrunde tildelte Norad 217 millioner til, slik at totalen for prosjektet nå er 494 millioner kroner over fire år (2019-2022). Til tross for pandemirestriksjoner (som har vært spesielt vanskelige for utdanningsprogrammet, siden de fleste skolene har vært stengt i lange perioder) går partnerskapet fremover, og det finnes allerede mange gode eksempler på hvordan samarbeidet gjør at både DPO-er og NGO-er når flere og bredere.

Norad har innvilget en forlengelse av TOFI-programmet for 2023 og 2024, finansiert av ubrukte midler fra tidligere år kombinert med en tilføring av friske midler for siste halvdel av 2023 og hele 2024.

Midlene brukt i TOFI-avtalen:

- Andel brukt på menneskerettigheter og påvirkningsarbeid: ca. 22%
- Andel brukt på inkluderende utdanning: ca. 63%
- Andel brukt til økonomisk utvikling: ca. 15%

Informasjon og påvirkning

Global Disability Summit, GDS, dominerte sekretariatets påvirknings- og kommunikasjonsarbeid de første månedene av 2022. Atlas-alliansen arrangerte GDS' Civil Society Forum sammen med The International development and disability consortium, IDDC, og CBM-Global, samt to digitale side arrangementer. I tillegg produserte Atlas-alliansen flere rapporter, en «Advocacy toolkit» rettet mot sivilt samfunn og en manual for mobilisering opp mot GDS. Podkast seien «The road to inclusion» ble produsert hovedsakelig i 2022, med intervjuer fra ledere i den internasjonale funksjonshemmebevegelsen.

I 2022 vedtok styret en ny plattform for alliansens pådriverarbeid. Den overordnede målsettingen er å formidle kunnskap om funksjonshemmedes levekår og å fremme funksjonshemmedes rettigheter i norsk utviklingssamarbeid. I 2022 fikk sekretariatet publisert syv debatt- og informasjonsartikler i aviser (Nationen og Bistandsaktuelt/Panorama nyheter, blant andre) i tillegg til informasjon gjennom sosiale medier. Artikkelen omhandlet tema som Global Disability Summit som redskap for endring, regjeringens arbeid for inkludering i utviklingsarbeidet og humanitær innsats, og inkludering av funksjonshemmede i norsk satsning på matsikkerhet.

I tillegg til rapportene som ble publisert i forbindelse med GDS, produserte Atlas-alliansen to forskningsrapporter i samarbeid med FAFO.

Sekretariatet arrangerte en rekke seminarer både på egen kjøp og i samarbeid med andre i 2022, blant annet to side arrangementer under Conference of the State Parties, COSP, 2022. Alliansen har også gitt innspill til Norges nye strategi for inkludering av funksjonshemmede i norsk bistand, lansert i 2022, og Norads impelenteringsplan. Alliansen presenterte konkrete innspill for å sikre bedre fokus på inkludering av funksjonshemmede i Norges nye strategi for matsikkerhet, og fikk gjennomslag i form av et eget kapittel om tematikken i den endelige strategien.

Perspektiver på fremtidig utvikling

Atlas-alliansen har bak seg tre år med sterk økt aktivitet både økonomisk, i antall samarbeidspartnere og antall ansatte. Vi har inngått tre store avtaler de siste tre årene (ny rammeavtale 2020-2024, samt TOFI 1 og 2, 2019-2022), som har økt årlig omsetning betraktelig. Kontraktene og midlene har kommet svært sent på året, noe som sammen med korona-pandemien har gitt betydelige utfordringer, både for selve programimplementeringen og for underforbruk/etterslep.

Styret er i denne sammenheng opptatt primært av kvalitet på leveransene og minimering av risiko. Fokuset er på målgruppene og på at de får mest mulig igjen for innsats og midler. Man har kontinuerlig planlagt for re-allokering innen land og mellom land, slik at organisasjonene i størst mulig grad kan styrke funksjonshemmedes rettigheter og organisasjoner og bidra til bedre levekår der dette er mulig.

Samtidig vil styret at Atlas-alliansen legger grunnlag for at det nye samarbeidet i "Together for Inclusion" kan videreføres som et viktig verktøy for rettighetsbasert og inkluderende utviklingssamarbeid, der man kombinerer lærdom fra dagens to avtaler med Norad i én større rammeavtale fra 2025.

Videre var Atlas-alliansen en sentral partner til Utenriksdepartementet i forberedelsen og gjennomføringen av Global Disability Summit i 2022. Dette toppmøtet, og oppfølging av det, har som mål å skape konkrete politiske resultater, spesielt for inkluderende bistand og humanitær innsats, samt legge grunnlaget for et bredere samarbeid mellom Atlas-alliansens organisasjoner og et bredt utvalg av funksjonshemmedes organisasjoner i det globale sør.

Styrets årsberetning for 2022 er godkjent i styremøtet 29.06.2023.

Lilly-Ann Elvestad
Styreleder

Lars Ødegård
Styremedlem/nestleder

Hedvig Ekberg
Styremedlem

Terje Andre Olsen
Styremedlem

Adrian Kjøøl Tollefsen
Styremedlem

Nora Ingdal
Styremedlem

Eirin Kallestad
Styremedlem

Birgit Philipsen
Styremedlem

Marit Sørheim
Daglig leder

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 6 pages before this page
Dokumentet inneholder 6 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 6 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 6 sider før denne side

Detta dokument innehåller 6 sidor före denna sida

authority to sign
representative
custodial

asemavaltuus
nimenkirjoitusoikeus
huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt
firmateckningsrätt
förvaltare

autoritet til å signere
representant
foresatte/verge

myndighed til at underskrive
repræsentant
frihedsberøvende

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 7 pages before this page
Dokumentet inneholder 7 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 7 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 7 sider før denne side

Detta dokument innehåller 7 sidor före denna sida

authority to sign
representative
custodial

asemavaltuus
nimenkirjoitusoikeus
huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt
firmateckningsrätt
förvaltare

autoritet til å signere
representant
foresatte/verge

myndighed til at underskrive
repræsentant
frihedsberøvende